

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 24. avgusta 1935.

Štev. 83.

Naša prometna politika

V zadnjem času je uvedla naša železniška uprava v potniškem prometu več reform, ki jih je pozdravila vsa javnost. Tako je znižala potniško tarifo, uvedla posebne ugodnosti za obiskovalce naših letovišč in kopališč ter uvedla tudi weekend-karte. Žalibog pa je ostala naša železniška uprava le na pol poti in mesto da bi načelo znižanja tarif uvedla tudi za blagovni promet, se do tega koraka ni mogla povzpeti. Vsi opomini gospodarskih krogov niso v tej zadevi nič zalegli in naša trgovina, notranja in zunanja, še nadalje ječi pod pezo previsokih tarif. Niti dobra izkušnja, ki jo je doživela železnica z znižanjem potniških tarif, ni pomagala in za blagovni promet železniška uprava noče priznati, da bi nižje tarife dvignile promet ter s tem tudi dale železnici večje dohodke. Neizpremenjene so ostale tudi vse postranske tarife, ki so pri nas zlasti visoke in ki zlasti obremenjujejo vso trgovino. Tudi v tem pogledu so ostali vsi predlogi in vsi opomini gospodarskih krogov zaman in neuslišani.

Tem bolj čudno pa je, da ni železniška uprava upoštevala predlogov za znižanje tarif, kakor jih je predlagal tarifni odbor, ker je morala železniška uprava tudi sama konstatirati, da blagovni promet na železnicah nazaduje ter da mu delajo tovrstni avtomobili vedno večjo konkurenco. Da se reši te konkurence, je skušala železniška uprava čim bolj podražiti avtomobilski promet in v ta namen je uvedla tudi znano kategorizacijo avtomobilskega prometa z ozirom na konkurenco, ki jo ima od tega prometa železnica. Bilo pa je to napačno in slabo sredstvo, ki železnicam ni moglo pomagati. Pravo sredstvo bi bilo, da bi železnica gledala na to, da je pošiljanje blaga po železnici cenejše ko po tovrstnih avtomobilih, ne pa da je pripomogla h podražitvi prevoza po avtomobilih.

V Nemčiji je imela železniška uprava poučen vzgled, kako more železnica kljub vsemu avtomobilskemu prometu svoje dohodke povečati, če seveda pravilno pojmuje svoje naloge, da namreč čim bolj ustrezno potrebam občinstva. Nemške železnice smatrajo vse avtomobilske proge kot pomožno sredstvo, ki dovajajo k železnicam nov promet. Zato med njimi in avtobusnimi podjetji ni nobene nepotrebne konkurence. Nemške železnice so šle še korak dalje in se začele same posluževati tovrstnih avtomobilov. Vse na železnice oddano blago prevažajo nemške železnice na dom naslovnik, da ni treba njemu skrbeti, kje da bo dobil prevoznika, ki mu pripelje blago na dom. Pristojbina za to uslugo je zelo majhna, zato se je pa ljudje tudi v vedno večji meri poslužujejo. Menja ne bi bilo napačno, če bi tudi naše železnice sledile nemškemu vzgledu.

Eden tehničnih razlogov, da se podjetniki zelo neradi poslužujejo železnice, je tudi davčna služba, ki jo opravljajo železnice. Vsak kilogram, ki ga dobi trgovec po železnici, javlja železnice davkarji. Ta potem presoja kakšen promet je imel kdo in na podlagi tega odmerja davčno osnovo. Toda blago, ki ga dobi trgovec, ne služi vedno njemu, še manj pa je mogoče iz njega dobiti vedno ta dobiček, kakor ga predpisuje davčna uprava. Železnice so prometna ustanova, ne pa davčna in zato naj se drže svojega posla, davčnega pa prepuste davkarjem. Tudi Poštna hranilnica bi imela pač mnogo več dohodkov, če ne bi opravljala še za davkarje službo in če ne bi vedno sporočala davčni upravi, koliko je kdo dobil ali poslal denarja.

Vse to so razlogi, da se ljudje tudi neradi poslužujejo železnice in da dajejo ponekod celo prevozu s konji prednost pred onim po železnici. Vse možnosti pa imajo železnice, da zopet zavladajo med njimi in poslovnim svetom staro razmerje in da se bo

tudi lokalni blagovni promet razvijal pred vsem po železnici. Toda potrebno je, da gredo železnice poslovnemu svetu čim bolj na roko, da čim bolj upoštevajo njegove potrebe in da tudi prevoz po železnici čim bolj poceni. Nemške železnice so to storile in zato povečale dohodke, naj store to tudi

Svoboda tiska

Zopet je svoboda tiska na dnevnem redu. Zopet se o njej razpravlja. Kakor pa se že danes vidi, pozabljajo zagovorniki svobode tiska v svojem navdušenju zopet na eno glavnih vprašanj — na vprašanje odškodnine za nastalo škodo zbog zaplembe.

Kaj pomaga škodno proglasiti, da je tisk svoboden, kadar more oblast vsak hip zapleniti časopise, vi pa težko, ali sploh ne pridete do odškodnine.

Nikjer ni treba, da je napisano »Tisk je svoboden«, temveč treba je samo, da je določeno, da mora oblast povrniti nastalo škodo, če sodišče zaplembe ne potrdi ali jo razveljavi.

To je najboljši način, da se napravi konec samovolji, da se zlorabe prepreči, da svoboda tiska ne bo samo mrtva beseda.

Odškodnina pa ni le vrednost zaplenjene izdaje, temveč še nekaj čez. Naročniki in bralci niso prejeli številke redno in to je velika škoda za list, ker ni bil tega dne ali tega tedna v rokah bralcev.

Ko je bil pred leti izdan naš zakon o tisku, se ni nihče spomnil, da to vprašanje pokrene in da na ta način zajamči svobodo javne in natiškane besede.

Po tem, kolikor je bilo v teh zadnjih letih napravljena materialne in moralne škode našem tisku od cenzure, bi se smelo pričakovati, da se bo temu vprašanju posvetila večja pažnja.

naše železnice in potem ne bodo imele vzroka ne tožiti čez avtomobilsko konkurenco, še manj pa delati avtomobilskemu prometu kakšne ovire. Za železniški in avtomobilski promet je dovolj prostora, treba je vsa vprašanja med obema pravilno urediti. To pa naj se tudi zgodi!

Od prepovedanih števil, od razmetavanja gotovega stavka, od tekanja od oblasti do oblasti — je naš tisk pretrpel ogromno škodo. Pa to je samo neposredna škoda, a koliko je bilo še one druge, neposredne škode.

Ali bo ta škoda sploh kdaj povrnjena? To je veliko vprašanje! Pa kar je bilo, je bilo. Sedaj pa je glavno, da se na podlagi pridobljenih izkušenj poskrbi, da dobe predpisi obliko in vsebino, da ne bodo določila o svobodi tiska samo prazne besede brez pomena.

To se naj stori, da se bo potem pristojni uradnik dobro premislil, da bo dva do trikrat preudaril, predno bo izdal sklep o zaplembi lista, o kateri pa mora izreči svojo končno odločilno besedo šele sodišče.

(»Trgovski Vjesnik«, Zagreb.)

K tem izvajanjem svojega tovariša bi postavili samo to, da bi bil že velik napredek, če bi bila dopustna pritožba proti zaplembi na sodišče, kar danes ni dovoljeno. Pa napredek bi bil celo v tem, če bi se uvedla pri preventivni cenzuri za vso državo enaka praksa, da bi listi že enkrat vedeli, kaj smejo in kaj ne smejo pisati. Da bi bila preventivna cenzura vedno tudi logična, tega pa niti ne zahtevamo. Glede svobode tiska smo pač postali tako skromni, da nekoč tega niti sami ne bi verjeli.

Spomenica Zbornice za TOI o zakonskem načrtu o hranilnicah

Veliki pomen hranilnic za naše gospodarstvo ni upoštevan

Poročali smo že o zakonskem načrtu o javnih hranilnicah, ki ga je izdelala vlada in predložila raznim našim gospodarskim organizacijam v izjavo. Navedli smo tudi nekatere najtežje napake tega načrta. Tako bi bile banovinske hranilnice nemogoče, okrajne pa le, če jih prevzame občina njih sedeža, ime hranilnica bi smeje uporabljati le občinske hranilnice, itd. Posebno težka in usodepolna pa so določila glede nalaganja denarja hranilnic. Te niti lastnim občinam ne bi smele dajati drugih ko meničnih posojil. Vsa ta določila bi imela za razvoj naših hranilnic, in s tem tudi za vse naše gospodarstvo usodepolne posledice, kakor je to dokazala vsestranska pismena anketa, ki jo je priredila Zbornica za TOI pri vseh, ki imajo kakikaj posla z našim denarnim trgov. Na podlagi te ankete je izdelala Zbornica obširno spomenico, v kateri je tako temeljito obdelano vse vprašanje, da smo trdno uverjeni o popolnem uspehu te spomenice. Zaradi velike važnosti vprašanja in s pozivom, da bi se tudi vse naše stanovske in gospodarske organizacije pridružile Zbornici s ciljem, da se izda hranilnični zakon, ki bo res odgovarjal potrebam našega gospodarstva, začelja mo danes z objavo zbornične spomenice.

Posebna vloga slovenskih hranilnic

Področje ljubljanske zbornice spada v zgodovini hranilnic med najstarejša v srednji Evropi, ker je bila prva hranilnica »Krajinische Sparcasse« ustanovljena v Ljubljani že leta 1821, torej pred 114 leti. Drugo dejstvo. Po podatkih prof. Rosenberga odpade od 60 pravih hranilnic v naši državi 29, torej polovica na Dravsko banovino, po stanju hranilnični vlog pa skoraj 2/3 na Dravsko banovino. Zato ima Dravska

banovina tudi največje in najboljše izkušnje glede hranilnic.

In na podlagi teh izkušenj je prvo, kar moramo konstatirati, da se hranilnice v Dravski banovini po svoji strukturi, po svoji kreditni politiki in vlogi, ki jo imajo zlasti za ojačenje našega denarnega trga in za gojitev smisla za varčevanje med širokimi sloji naroda ter po svojih zaslugah za razvoj gospodarstva samoupravnih edinic, mestnih komunalnih podjetij ter gradbene delavnosti ter končno za ves kulturni napredek slovenskih mest, da se te naše hranilnice bistveno razlikujejo od gospodarske vloge, ki jo imajo hranilnice v drugih banovinah. Hranilnice v Dravski banovini so s svojo solidnostjo prebrodile najtežje čase v svetovni vojni, v dobi inflacije ter v vseh poznejših perturbacijah ter ohranile svoj ugled in zaupanje vsega prebivalstva neokrnjeno. Ob zadnjem runu vlaga-teljev so dokazale zopet enkrat svojo likvidnost in izplačale vlagateljem skupno pol milijarde v gotovini, a bi izplačale še znatno več, če jih ne bi odlog kmetiskih plačil popolnoma imobiliziral.

Imamo torej v državi dve skupini kreditnih ustanov z istim nazivom hranilnic, ki pa se po svojem delovanju bistveno med seboj razlikujejo. Zato je potrebno, da se najprej odgovori na to kardinalno vprašanje: ali se hoče imeti hranilnice kot prvenstveni vir hipotekarnega nizko obrestovane kredita ter kot vir komunalnih kreditov ali pa se želi, da so hranilnice denarne ustanove neke vrste mešane depozitne banke, pri katerih igra realni hipotekarni kredit samo postransko vlogo. Vse kaže, da je to vprašanje odločeno že naprej, ker je zakonski načrt sestavljen tako, da prvenstveno ustreza le hranilnicam izven našega zborničnega področja. Če hoče mini-

strstvo vztrajati na tem svojem stališču ter se ne ozirati na to, da še vedno odpadata dve tretjini vseh hranilnih vlog na tip hranilnic, kakršne so v Dravski banovini, potem moramo opozoriti na neizogibne posledice, ki morajo slediti takemu naziranju. Kreditni odnosi na denarnem trgu Dravske banovine bi se še bolj poostriili, dobili bi samo negativne posledice, ki nikomur ne bi koristile. Predvsem pa moramo poudariti, da zadeva ta načrt v samo strukturo organizacije hipotekarnega kredita v Dravski banovini, ki jo brez vsakega pravega razloga brezobzirno ruši. Pri tem je čisto postranskega pomena, če se to dogaja radi nepoznavanja razmer v Dravski banovini ali pa se dela to namerno, česar si skoraj ne moremo misliti.

2. Izvajanje predloženega zakonskega načrta bi pomenilo

katastrofo za naše občinske finance,

ker našim mestnim občinam pri sedanjem stanju stvari ne zadostujejo menični krediti v okviru proračunskega leta, ker je pri njih tekom pol stoletja udomačeno kreditno poslovanje in izvajanje vseh javnih del s pomočjo kreditnih operacij, in sicer v obliki dolgoročnih posojil z nizko obrestno mero. Naše občine ne bi mogle pod enakimi pogoji najti drugega upnika, ki bi jim omogočil, da bi vrnile posojila, ki jih imajo danes pri svojih hranilnicah. Zato se moramo vprašati, kakšen smisel naj ima vnašati v zakon določila, za katera se že naprej ve, da jih ni mogoče izvesti.

Ne more biti interes zakonodajalca, da bi brez zadostnega stvarnega razloga rušil v gospodarstvu to, kar obstoji že pol stoletja in kar se je v praksi izkazalo kot dobro in koristno, temveč interes zakonodajalca je nasprotno v tem, da ohrani, kar se je izkazalo kot življensko sposobno, da zlasti ohranja kontinuiteto in da ne povzroča strukturalnih izprememb samo zaradi iluzije, da je neko vprašanje rešeno za vso državo formalno pravno na isti način. Nadaljnja posledica zakona o hranilnicah v sedanjih obliki bi bila, da bi velik del kmet-skih in mestnih posestnikov, ki je mogel dosedaj dobivati pri regulativnih hranilnicah dolgoročna posojila proti nizkim obrestim, ostal sedaj brez kredita ter bi moral iskati kredit pri Drž. hipotekarni banki, katere pogoji v današnjih razmerah nikomur ne morejo konvenirati ali pa bi morali ustanoviti nove vaše hranilnice.

Slovenska gospodarska javnost protestira

Slovensko gospodarstvo pod takšnimi pogoji ne more dopustiti, da bi se zaradi trenutne likvidnosti, ki vrhu vsega ni nastala zaradi poslovanja hranilnic samih, temveč ki je nastopila zaradi dogodkov, na katere niso mogle imeti hranilnice nobene vpliva in ki so izven delokroga kreditne politike hranilnic, rušila zgradba hipotekarnega in komunalnega kredita v Dravski banovini, ki nam je omogočila, da smo mogli voditi uspešno tudi najostrejšo borbo proti germanizaciji in odtujevanju na eni strani ter da smo se mogli gospodarsko osamosvojiti in osvoboditi domače gospodarstvo od tujega vpliva. Zato slovenska gospodarska javnost ne more pristati na unifikacijo zakonodaje, ki bi se izvršila na način, ki ne odgovarja dejanskim potrebam, pa čeprav bi to zahtevala tudi Drž. hipotekarna banka kot nosilec hipotekarnega kredita na področju bivše kraljevine Srbije.

Impozantna organizacija dolgoročnega kredita pri regulativnih hranilnicah je doslej omogočala Dravski banovini, da krije vse svoje potrebe na hipotekarnih posojilih ter za obsežno aktivnost svojih samoupravnih edinic z lastnimi sredstvi, ki jih je dobivala z narodno organizacijo varčevanja ter ji zato ni bilo treba vse do moratorija apelirati niti na Drž. hipotekarno banko niti na Priv. agrarno banko niti na kateri drugi privilegirani državni za-

vod izven področja Drav. banovine. Mislimo, da je dovolj značilno, če konstatiramo, da Priv. agrarna banka nima v Dravski banovini niti 2% svojih posojil, pa čeprav so potrebe kmetijskega kredita v Dravski banovini mnogo večje kot v drugih banovinah.

Zakonski načrt o hranilnicah pa

spravlja v resno nevarnost tudi samo strukturo kreditnega trga

v Sloveniji in vprašati se moramo, iz kakšnega razloga se hoče to izvesti in komu v korist bi bile takšne reforme.

Slovenski tip hranilnic, ki štejejo med svojimi vlagatelji 85 do 90% vlagateljev iz najmanj premožnih družabnih slojev, kakor delavcev, dnevnicarjev, nameščen- cev, služkinj, malih uradnikov, majhnih obrtnikov ter manjših kmetijskih posestnikov, bi mogel še danes poslovati, če ne bi bil uvrščen brez vsake dejanske potrebe med zavode, za katere velja kmetijska zaščita, pa čeprav s svojim poslovanjem ni dal nobenega stvarnega razloga za to, ako bi država s svoje strani uredila nekatera zelo važna vprašanja, ki so že od zedinjenja stalno odprta. Dočim na eni strani stalno preti nevarnost, da se odvzame največji del pupilarnega denarja, ki se iz prejšnjih dob nahaja pri hranilnicah ter se že od

leta 1932, vsi depoziti pupilarnega denarja izročajo izključno le Drž. hipotekarni banki, ni na drugi strani še do danes rešeno vprašanje likvidacije avstroogrskih predvojnih državnih rent, ki se nahajajo v portfeilih hranilnic in za katere samo obresti za preteklih 15 let znašajo nad 52 milijonov srebrnih kron, niti še ni urejena kuponska služba avtonomnih posojil železniških obli-gacij in drugih efektov, ki se nahajajo v portfeju hranilnic, niti še niso likvidirane vloge in naložbe pri stari poštni hranilnici, a vsa ta dejstva otežkočajo poslovanje naših hranilnic. Skoraj kaže, kakor da se sistematično dela na to, da se odvzame hranilnicam normalni dotok denarnih sredstev ter da se naše hranilnice namerno slabe in imobilizirajo.

Priznavamo, da zakonodajalec ni mogel molče preiti nekatere težkoče, v katerih se danes nahajajo hranilnice ter je v dobri nameri, da v bodoče zagotovi hranilnicam večjo likvidnost, predvidel nekatera določila, ki naj bi v naših krajih inavgurirala novo kreditno politiko hranilnic. Prepričani pa smo, da bi ministrstvo, če bi preje in na terenu proučilo možnost izvajanja takšne politike, moralo priti do zaključka, da ta gospodarski strukturi ter gospodarskim potrebam Dravske banovine nikakor ne ustreza. (Dalje prihodnjič.)

Ljubljana v jeseni

Razstava »Naš Jadran«

Kakor je naši javnosti že znano, nam bo letošnji kongres Jadranske straže prinesel posebno zanimivost, t. j. prireditve velike razstave »Naš Jadran«. Kakor smo informirani, bo ta razstava zavzemala ¼ prostora Ljubljanskega velesejma. Razstavni odbor je poskrbel, da bo bogastvo in obseg razstave odgovaljal nekdanji jadranski razstavi na Dunaju, če je ne bo še prekosil. Poleg pregleda delovanja Jadranske straže od začetka te organizacije do danes, bo razstavni odbor pokazal tudi druge zanimivosti in podal jasno sliko, tako na polju pomorstva kakor tudi na vseh drugih poljih, ki so v zvezi z našim Jadranom. Naša vojna mornarica se je odzvala na povabilo Jadranske straže v Ljubljani ter je gospod vojni minister odredil, da tudi naša vojna mornarica sodeluje na tej razstavi in da pokaže sad svojega dela za obrambo Jadrana. Posebna atrakcija bo razstava živih morskih rib in drugih morskih bitij v velikih akvarijih, ki bodo potrebovali okrog 40.000 litrov morske vode. Jadranska razstava bo izpopolnjena še z umetniškim oddelkom pod naslovom »Naše morje«. Že sedaj vlada za to razstavo veliko zanimanje in lahko računamo z rekordnim obiskom iz tu- in inozemstva. Polovična voznina na železnicah, parnikih in avijonih je dovoljena. Razstava pa bo od 5. do 16. septembra.

Važno za posetnike letošnjega Ljubljanskega jesenskega velesejma

Posetniki velesejma imajo 50% popust na železnicah. Za izrabo tega popusta je izdala železniška uprava posebne železniške izkaznice, ki jih izdajajo blagajne vseh železniških postaj po Din 5.— za komad. Vsak posetnik kupi na odhodni postaji tako železniško izkaznico za Din 5.— in celo vozno karto do Ljubljane. Številko vozne karte vpiše postajna blagajna v železniško izkaznico in isto žigosa. Uprava velesejma potrdi obiskovalcu v železniško izkaznico obisk velesejma. Na povratku žigosa železniško izkaznico še blagajna ljubljanske postaje, nakar velja vozna karta za brezplačen povratek po isti ali krajši poti. Železniška izkaznica brez potrdila o obisku velesejma za brezplačen povratek ni veljavna.

Popust velja za dopotovanje v Ljubljano od 31. avgusta do 16. septembra zaključno, za povratek pa od 5. do 21. septembra zaključno.

*

Od 5. do 16. septembra priredi Ljubljanski velesejem svojo letošnjo jesensko prireditve »Ljubljana v jeseni«. V okviru te prireditve bo dne 15. septembra veliko nagradno tekmovanje slovenskih harmonikarjev, ki se ga more udeležiti vsak igralec na harmoniko iz Jugoslavije. Za dobre igralce so predvidene lepe nagrade ali kolajne in diplome. Interesenti naj se čimprej prijavijo, oziroma zahtevajo podrobnejša navodila od uprave Ljubljanskega velesejma v Ljubljani.

VIII. velika razstava, ki jo priredi društvo rejcev malih živali »Živalca« za Dravsko banovino, bo v okviru letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani od 5. do 16. septembra. V skrbi za malega človeka prireja to društvo, ki je krepko razvito, svoje propagandne razstave, da bi se reja dobrih plemenskih živali čimbolj razvila in razširila in da pokaže uspehe take smotrne reje. Na letošnji razstavi bodo na ogled plemenske živali vseh pasem domačih kunccev, kokoši, rac, gosi, puranov, pavov, pegatk in ptic, zlasti eksotičnih. V tem času bo tudi velika razstava koz in ovac. Vse živali bodo strogo ocenjene ter lastnikom najboljših ocenjenih živali razdeljene nagrade in diplome. Poleg živali bo razstavljena tudi ustrojena in neustrojena kožuhovina ter razni kožuhovinasti izdelki.

Na X. Mednarodnem solunskem velesejmu,

ki bo od 8. do 30. septembra, bo imela naša država svoj poseben paviljon. Organizacijo tega paviljona bo izvedla Trgovinska in industrijska komora kraljevine Jugoslavije v Solunu. Razstavljalci morajo poslati razstavni material najkasneje do 25. avgusta franko Beograd na naslov: »Trgovski muzej, Beograd, Miloša Velikog 29«, ali pa na naslov: »Trgovinsko-industrijska komora, Skoplje«. Razstavljalci, ki bi do navedene roka ne mogli zbrati razstavnega materiala, pa se vendar želijo udeležiti razstave, naj pošljejo razstavni material direktno na naslov: »Trgovinsko-industrijska komora kraljevine Jugoslavije v Solunu«. Carinske formalnosti in stroške prevzema in ekspedicije blaga v Solunu bo oskrbela gori ime-novana komora v Solunu. Edini strošek, ki ga bo imel razstavljalac, bo strošek za dovoz do Beograda, odn. Skoplja. Na ta dovoz pa bo ob povratku 50 odstotni popust. Jugoslovanski paviljonu je dodeljen kontingent 2000 £ za svobodno prodajo blaga v paviljonu izven obstoječih kontingentov. Ta znesek bo razdelil razstavni odbor med razstavljalce po vrednosti razstavnega blaga. Trgovinska in industrijska komora kraljevine Jugoslavije v Solunu je poleg tega še napravila potrebne intervencije, da se dodeli našemu paviljonu kontingent tudi za prodajo blaga izven kliringa, t. j., da se dovoli plačanje prodanega blaga v paviljonu v svobodnih devizah.

Želeti bi bilo, da se naše tvrdke udeležijo solunskega velesejma v čim večjem številu.

Mali vodič Švice

Švicarska centrala za promet tujcev v Curihi je izdala nedavno nov vodič Švice, ki zasluži vso pozornost. V malo besedah in z odlično reportažo slik je v njem podano interesentno vse potrebno za obisk Švice. Posebej je treba omeniti naslednja poglavja tega malega mojstrskega dela: Meja. Od potniškega urada do hotela. Kaj stane bivanje v Švici. O vremenu. Kuhinja in klet. Narodno življenje. Umetnost in literatura.

Publikacija je izšla v več jezikih. Dobi se pa lahko v nemškem ali francoskem jeziku brezplačno pri vsakem potniškemu uradu Putnik ali Wagons Lits, kakor tudi pri švicarskem konzulatu v Zagrebu.

Svetovna trgovina je nazadovala

Po statističnih podatkih tajništva Društva narodov je svetovna trgovina v juniju po zlati vrednosti nazadovala, in sicer izvozna za 4 odstotke, uvozna pa za 3 odstotke. V prvem letošnjem polletju je svetovni uvoz nazadoval za 15%, dočim je ostal izvoz neizpremenjen. Večji izvoz je dosegla Južna Amerika (za 4%) in Azija (za 2%), dočim se je znižal izvoz Afrike za 1 %, Sev. Amerike za 2, Evrope za 4 in Oceanije za 9 odstotkov.

Svetovna proizvodnja kuriv in nekaterih kovin pa se je povečala. Tako je narasla proizvodnja črnega premoga za 3, rjavega za 5, petroleja za 5, litega železa za 9, jekla za 8, cinka za 14 in bakra za 17 odstotkov. Splošni indeks svetovnih zalog na živilih in surovinah izkazuje od leta 1934 progresivno nazadovanje. Zlasti so se zmanjšale zaloge sladkorja, bombaža, svil in kositra. Zaloge kave, čaja in kavčuka so se v začetku leta 1935. le neznatno skrčile. Zaloge svinca pa so ostale neizpremenjene. Zaloge petroleja in premoga so se neznatno povečale.

Industrijska proizvodnja je v prvem polletju napredovala v skoraj vseh državah. V primeri s prejšnjim letom je nazadovala samo v Franciji (za 10%) in v Nizozemski (za 9%). Povečala pa se je industrijska proizvodnja v Italiji za 24, v Chile za 18, v Nemčiji za 17, v Japonski za 13, v Švedski za 11, v Avstriji za 8, v Finski za 7, v Združenih državah Sev. Amerike in Norveški za 6, v Poljski za 4 in v Češkoslovaški ter v Belgiji za 1 odstotek. Iz drugih držav so na razpolago le manj zanesljivi podatki, vendar pa se smatra, da se je povečala industrijska delavnost v Rusiji za 21, na Madžarskem za 13, v Angliji za 6, v Grčiji za 5 in v Rumuniji za dva odstotka. Proizvodnja Češkoslovaške je na isti stopnji kot ona Francije ter dosega samo 72%, dočim znaša v Nemčiji 95 odstotkov one v letu 1928.

Japonska trgovinska ekspanzija

Dunajska »Neue fr. Presse« prinaša zanimive podatke o rastočem dvigu japonske trgovine na Balkanu. Tako se je japonski uvoz v Jugoslavijo povečal od 37.960 kg in v vrednosti 1,38 milijona dolarjev v l. 1932. na 717.547 kg in v vrednosti na 13,2 milijona dolarjev v l. 1934. Jugoslovanski izvoz v Japonsko pa je v tem času padel od 1,7 milijona na 0,08 milijona.

Bolgarski trg je preplavljen z japonskim blagom. V Sofiji je bila ustanovljena celo posebna Bolgarsko-japonska zbornica.

Zelo so oživil trgovinski stiki med Rumunijo in Japonsko, posebno zaradi rumunske nemožnosti, da bi spravila svoje proizvode na evropske trge. Japonska pa kaže veliko zanimanje za rumunsko žito, sadje in zlasti petrolej. Seveda bo morala Rumunija v nadomestilo odpreti svoj trg Japonski.

Japonski izvoz v Grčijo je znašal v letošnjem prvem tromesečju že 17 milijonov drahem, dočim je dosegel v lanskem samo vsoto 5,5 milijona drahem. Za pospeševanje grško-japonskih trgovinskih odnosov je bila v Atenah ustanovljena posebna grško-japonska družba.

Zelo se je povečal tudi japonski izvoz v Albanijo. L. 1932. je znašal samo 290.000 zlatih frankov, l. 1934. pa že 1,44 milijona zlatih frankov. Japonska uvaža za Italijo največ od vseh drugih držav. Predvsem uvaža Japonska bombažne izdelke.

Da se poveča japonska trgovina s Turčijo, je sklenila Japonska s Turčijo posebno trgovinsko pogodbo. Turški zavod za pospeševanje zunanje trgovine pa je poslal v Tokio svojega posebnega zastopnika.

Kaj se vse zahteva od trgovskega pomočnika

V nekem srbskem listu je bil objavljen ta inserat:

»Iščem trgovskega pomočnika, Bosanca, zanesljivega in treznega, manufakturista za specerijsko trgovino in semenj, pod pogojem, da se zna boksati ali da zna džu-džitu (japonski način rokoborbe) ter da zna deloma knjigovodstvo ter da je dober računar...«

Čudno, da se ne zahteva še tako velika kavojna, ki je potrebna za otvoritev tako vsestranske trgovine.

Tam v Bosni dragi...

Dobave

Banska uprava Dravske banovine razpisuje ponovno javno licitacijo za nabavo kuriva: 365 ton premoga in 335 kub. metrov drv za dan 9. septembra ob 11. uri v sobi št. 21 na Bleiweisovi cesti.

Politične vesti

Ministri dr. Auer, Preka in Ignjat Štefanovič, ki so odklonili vstop v Jug. radikalno zajednico, so demisionirali. Mnogi napovedujejo rekonstrukcijo vlade iz samih pri-stašev JRS.

Trgovinski minister dr. Vrbanič ni vstopil v JRS, a tudi ni demisioniral.

Demokratski poslanci — disidenti, katerih je v sedanji skupščini okoli 50, so se na svoji konferenci izjavili večinoma za vstop v Jugoslovansko radikalno zajednico, kakor je izjavil prosvetni minister Stošević, ki bo tudi sam v njo vstopil.

Na Pohorju so se sestali voditelji jugoslovanskih nacionalistov, med njimi oba zamenika kr. namestnikov Banjanin in dr. Zec ter senatorji in poslanci dr. Kramer, Prekoršek, Lukačič in Ploj ter večje število politikov iz drugih banovin ter sklenili posebno resolucijo, v kateri poudarjajo, da je izhod iz sedanje krize samo v čisti jugoslovanski misli. Delati treba za unitaristično državo, v kateri bo do skrajnih meja izvedeno načelo dekoncentracije oblasti in decentralizacije uprave z izgrajeno in finančno zagotovljeno samoupravo. Resolucija se končuje s pozivom, da treba ustanoviti enotno jugoslovansko nacionalno fronto.

Bukareštanski dnevniki pišejo, da bo Mala antanta na Bledu razpravljala tudi o zblizanju zveze in zlasti Jugoslavije z Italijo.

Prince Wied, nekdanji knez Albanije, je izjavil nekemu angleškemu novinarju, da je še vedno v dobrih odnosih z nekaterimi albanskimi veljaki, ki da so mu pred kratkim sporočili, da je nezadovoljstvo proti sedanjemu režimu v Albaniji vedno večje.

Objavljen je bil dnevni red za prihodnje zasedanje Društva narodov. Izvoliti je tri nestalne člane namesto sedanjih članov Mehike, Češkoslovaške in Poljske. Svet mora nadalje izvoliti novega člana mednarodnega razsodišča v Haagu na mesto umrlega Adacija. Na dnevnem redu je tudi prepoved dobave orožja vsem vojujočim se državam. Končno bo razpravljali Svet o likvidaciji paragvajsko-bolivjske vojne.

O neuspehu pariške konference zunanjih ministrov pišejo ameriški listi, da bo Mussolinijeva krivda, če izzove Italija proti sebi vse evropsko javno mnenje, kar bi jo zadelo bolj kot poraz v vojni.

Pred svojim odhodom v Rim je sporočil baron Alois zun. ministru Lavalu, da je Mussolini za čim prejšnjo sklenitev Podonavskega pakta. Laval je načelno pristal na Mussolinijev predlog. Aloisi je nadalje sporočil Lavalu, da je italijanska vlada pripravljena dogovoriti se z nemško vlado glede podonavskega pakta.

Italijansko-abetesinski konflikt se vedno bolj pretvarja v angl-italijanski konflikt. Radikalna struja v angleški vladi zahteva vedno bolj, da se uporabijo proti Italiji vse sankcije, ki jih predvideva pakt o Društvu narodov proti napadalcu.

Če bi Anglija uporabila proti Italiji, pišejo italijanski listi, razne sankcije ter zaprla Sueški prekop, potem bi smatrala Italija to za sovražne akte, proti katerim bi znala odgovoriti z vsem poudarkom.

Neki Abesinci so baje napadli italijanskega konz. barona Falzonija in ga nevarno ranili. Dogodek je silno razburil vso javnost in pod njegovim vtisom je sklenila abesinska vlada proglasitev splošne mobilizacije. Pozneje se je izkazalo, da se je italijanski konzul po neprevidnosti sam ranil. Zato tudi ni bilo nobenih posledic.

Italijanska vlada je silno okrepila vse vojaške posadke na Dodekanezu, ker se opaža vedno večji odpor prebivalstva proti italijanskim ukazom. Vojaska uprava pa preureja razna poslopja v bolnišnice in postavlja tudi nove bolnišnice za bolnike iz vzhodne Afrike.

Italija je dosedaj poslala v Afriko 178.000 vojakov. Vsak mesec pošlje Italija v Afriko okoli 30.000 vojakov.

Poskus Nemčije in Poljske, da bi pridobile Finsko za protirusko fronto, se je ponesrečil ter bo Finska vstopila v blok skandinavskih držav.

Do krvavih komunističnih izgredeov je prišlo v Amsterdamu. Policija je morala proti komunistom uporabiti orožje, ki so pa odgovorili s strelji. Več policistov in več demonstrantov je bilo ranjenih.

Za generalnega tajnika komunistične internacionale je bil izvoljen Bolgar Dimitrov, znan iz procesa zaradi požiga nemškega parlamenta. Bivši gen. tajnik Manuilski je moral odstopiti. Kominternu je sklenila, da morajo komunisti v boju proti fašističnim gibanjem podpirati tudi meščanske stranke.

Denarstvo

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Ministrski svet je glasom odločbe ministrstva trgovine in industrije od 15. avgusta l. 1935. odobril Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani na njeno prošnjo temeljem od nje predložene, od pregledovalne komisije Ministrstva za trgovino in industrijo, sestoječe iz vodilnih uradnikov Narodne banke, Državne hipotekarne banke in Poštne hranilnice, pregledane in proučene razčiščene bilance odlog plačil za daljino dobo 6 let. Obrestna mera za stare vloge je določena počenši z 2. marcem 1934 z 2%. V razčiščenih bilanci odpisuje banka vse količkej dvomljive terjatve ter v kritje teh terjatev znižuje svojo delniško glavnico za 30 milijonov dinarjev. Na 20.000.000 Din znižana delniška glavnica se lahko zviša v smislu odločbe ministrskega sveta ponovno na 30 milijonov dinarjev, eventualno pa tudi na 40.000.000 Din z izdajo 4% prioritarnih delnic, ki bodo uživale glede dividende in izplačila glavnice prednost pred stariimi delnicami. Vpis nominala 10.000.000 Din prioritarnih delnic je bil že do sedaj zagotovljen od starih velikih vlagateljev zavoda, ki so se z ozirom na boljše obrestno mero teh delnic prostovoljno odločili, pretvoriti večji del svojih naložb v prioritarnih delnic. Ni pa govora o tem, ker za to tudi ni potrebe, da bi se vlagatelj proti njihovi volji njihove vloge pretvarjale v prioritarnih delnic ali v posebni rezervni sklad.

Z odobrenjem odloga plačil veljajo za Ljubljansko kreditno banko določila uredbe o zaščiti denarnih zavodov z dne 24. novembra 1934, po kateri bo banka v bodoče poslovala ter poleg obresti vseh starih vlog pričela tudi z izplačilom starih — v prvi vrsti manjših — vlog, o čemer bo sklepal v bližnjem času upravni svet. Zadevni sklepi se predložijo ministrstvu v odobrenje.

Od starega poslovanja po določilih uredbe popolnoma odvojeno novo poslovanje banke se razvija zelo ugodno. Nove naložbe pri zavodu dosega že skoraj vsoto 50 milijonov dinarjev, kar je gotovo nad vse razveseljiv pojav, ki dokazuje, da se povrača zaupanje v naš najstarejši slovenski bančni zavod, ki 24. t. m. praznuje 35 letnico svojega obstoja. Del novih sredstev ima banka stalno razpoložljiv, deloma pa so plasirana v skladu s strogimi določili omenjene uredbe v izključno kratkoročne posle ter služi nova gotovina in iz novih sredstev plasirani denar po določilih čl. 17 uredbe prvenstveno za zavarovanje novih upnikov, ki uživajo na ta način pri svojih naložbah v zavodu posebno varnost.

Italijanske finance

Julija meseca je dosegel denarni obtok v Italiji rekordno sezonsko višino 13.856 milijonov lir, 526 milijonov več ko lani v istem mesecu. Glede na velike vojne priprave in gospodarske posledice pa je ta dvig neznamenit. Začasno znižanje kritja ni imelo namena, da banka osvoboditi zlato, marveč le za finansiranje oboroževanja.

V vsej Italiji pa se je pokazala v zadnjem času podražitev, ki je zahtevala večjo izdajo denarja. Indeks industrijske produkcije se je dvignil od povprečja 88,3 v lanskem letu že maja 1935 na 113,5. Dvigovanje se še nadaljuje. Tako se dvignile tudi cene na debelo leto od 275,8 na 314,5 predvojnih cen. V zvezi z draginjo se je tudi zavlekel odvoz starih deset in dvajsetlirskih kovancev iz obtoka, ki ga je bil določil dekret o kovanju desetlirskih zlatnikov.

*

Nemčija ima tajne zlate rezerve, kakor pišejo angleški listi. Tako je bilo nedavno poslano iz Anglije v Nemčijo zlata za 860 tisoč funtov, a v izkazu Reichsbanke to zlato ni bilo izkazano.

Pritok deviz avstrijski banki se je zadnji čas povečal za 3,4 milijona. Od aprila so se njene devizne rezerve povečale za 74 milijonov šilingov.

Danska narodna banka je objavila, da je počenši z 22. avgustom njena diskontna obrestna mera povišana na 3 in pol odstotka.

Bank of England si je z nakupom nove količine 473 tisoč funtov zlata v listih znova znatno povečala zlati zaklad za skupnih 942 tisoč funtov.

Obtok bankovcev v sovjetski Rusiji je dosegel vsoto 7 milijard rubljev.

Angleška banka je imela pretekli teden

v obtoku 405 milijonov funtov, za 6,3 manj ko v predzadnjem tednu in se je zlato kritje zvišalo od 30,13 na 34,15% ob zalogi 193,37 milijona funtov.

Delnice vojne industrije so na praški borzi znatno poskočile v zadnjih dneh. Delnice Škoda so se podražile od 1155 na 1240,

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Les in lesni izdelki:

- 811 — Tel-Aviv: parketi za tla;
- 812 — Hamburg: lesenji vijaki;
- 813 — Bordeaux: hrastove doge za sode;
- 840 — Jaffa: ponuja se zastopnik za gradbeni les in zaboje;
- 841 — Anvers: ponuja se zastopnik za mizarški les.

Deželni pridelki in zdravilne rastline:

- 814 — Budimpešta: sladko seno;
- 815 — Leipzig: česen;
- 816 — Berlin: stročnice, posebno fižol;
- 817 — Liverpool: ponuja se zastopnik za vsa živila;
- 818 — Tel-Aviv: čebula, krompir in drugi poljski pridelki;
- 819 — Berlin: zdravilne rastline;
- 820 — Bordeaux: droben bel fižol;
- 821 — Bruselj: krompir;
- 822 — Bruselj: zdravilne rastline;
- 823 — Essen: oljate pogače;
- 824 — Berlin: ponuja se zastopnik za gorčično seme;
- 825 — Wuppertal (Nem.): laneno seme;
- 842 — Deventer (Holand.): bolhač v cvetu in prahu;
- 843 — Bazel: ponuja se zastopnik za zdravilne rastline;
- 844 — Misslitz (ČSR): fižol;
- 845 — Riga: predivo sirovo in česlano;
- 846 — Caracas (Venezuela): mleto paprika in olivno olje;
- 847 — Valparaiso (Chile): suhe gobe;
- 848 — Hamburg: ponuja se zastopnik za vsakovrstno seme;
- 849 — Varšava: sveža in suha povrtnina.

Proizvodi sadjarstva:

- 826 — Tel-Aviv: orehi, suhe slive in ostalo suho sadje;
- 827 — Bruselj: konzervirane marelice v škalah;
- 828 — Liverpool: ponuja se zastopnik za vino in druge pijače;
- 850 — Jaffa: ponuja se zastopnik za suhe slive in ostalo suho sadje;
- 851 — Dunaj: ponuja se zastopnik posebno za grozdje;
- 852 — Berlin: ponuja se zastopnik za jabolka;
- 853 — Praga: sveže sadje, posebno jabolka;
- 854 — Berehovo (ČSR): jabolka;
- 855 — Caracas (Venezuela): vsakovrstno suho sadje;
- 856 — Hamburg: ponuja se zastopnik za suhe slive, mandlje, orehe, peške od marelic;
- 857 — Dresden: jabolka, grozdje, orehi;
- 858 — Hamburg: jabolka in drugo sveže in suho sadje;
- 859 — Bruselj: zimsko jabolka;
- 860 — Varšava: sveže in suho sadje, posebno suhe slive;
- 861 — Sao Paulo (Brazilija): suhe slive;
- 862 — Hamburg: suhi peclji od češenj, suhe trnule, šipek in suha skorja od šipka.

Zivalski proizvodi:

- 829 — Geutenreuth (Nemčija): prečiščen posteljni gosji puh;
- 880 — Anvers: perje in puh;
- 831 — Istanbul: sir kačkavalj;
- 832 — Tel-Aviv: ponuja se zastopnik za sirove kože;
- 863 — Caracas (Venezuela): sardinske konzerve;
- 864 — Hamburg: ponuja se zastopnik za vsakovrstna čreva.

Že v 24 urah barva, plesira in ko-
milno snaki obleke,
klobuko itd. Skrobi
in svetloilika srajce, ovratnike in manžete.
Pere, suši, munga in lika domače perle
tovarna **JOS. REICH**
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Službeni list

Dravske banovine z dne 24. avgusta objavljajo: — Zakon o državnem proračunu za leto 1935/36. — Izpremembo in dopolnitev § 206. statuta OUZD — Izpolnitev bankega sanitetnega sveta — Izpremembe v staležu — v prilogi pa razne razglase oblasti, oklice sodišč in razne objave.

Kemična v Ustju na 1020 od 960 in železarna Poldina Hut od 646 na 720.

Nemški letišči dolgovi so znašali koncem julija 2932 milijona proti 2902 milijonoma mark ob zadnjem juniju. Obtok davčnih bonov pa je dosegel samo 905 proti 913 milijonom mark.

Rudarski izdelki:

- 833 — Bruselj: kromova, manganova in antimonova ruda in azbest.

Industrijski izdelki:

- 834 — Budimpešta: predelana koža za rokavice;
- 835 — Hamburg: žeblički od žice (Pointes de Paris);
- 836 — Bruselj: aluminijev hidrat in kalcijski karbid;
- 837 — Wuppertal (Nem.): laneno olje;
- 865 — Jaffa: ponuja se zastopnik za emajlirano posodo, kadi za kopalnice, žeblice za zaboje, železnino za gradbe, razno stekleno blago;
- 866 — Caracas (Venezuela): cement-portland, emajlirana posoda, vsakovrstni ključavničarski izdelki, steklenina za gošpodinjstvo;
- 867 — Jaffa: krtače, vsakovrstno tekstilno blago, klobučevinasti klobuki in slamniki.

Razno:

- 838 — Dunaj: čevlji za sprehod z gornjim delom in ostalimi deli iz usnja, kopalni čevlji;
- 839 — London: ponuja se zastopnik za narodna ročna dela kakor noše, predpasnike, rute itd.;
- 868 — Alost (Belgija): kroglice iz biserne matice in drugega materiala za računalna;
- 869 — Valparaiso (Chile): razna bižuterija, ovratnice, zapestnice, zaponke, fini stekleni in drugi gumbi.

Izvozniki, ki se zanimajo za eno od navedenih ponudb ali povpraševanj, naj se obrnejo na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine Beograd, Ratnički dom, ter naj pri tem navedejo: 1. številko, pod katero je blago navedeno, 2. točno označbo vrste blaga, 3. način ambalaže z ozirom na tržne uzance, 4. količino razpoložljivega blaga, 5. ceno, franko naša meja ali cif pristanišče države, kamor naj pride blago, 6. plačilne pogoje in 7. rok dobave. Za boniteto tujih tvrdk Zavod ne jamči.

Statistika SUZORa za junij

V juniju je bilo v vsej državi 585.130 zavarovanih nameščencev, to je za 18.391 več ko v maju 1935, za 16.489 več ko v juniju 1934 in za 47.935 zavarovancev več ko v juniju 1933.

Največji porast članstva izkazujejo okrožni uradi: v Splitu (za 3000 več), v Sarajevu (za 2712 več) in v Subotici (za 2215 več). V odstotkih pa je največji porast članstva v Splitu za 18,67% in v Subotici za 12,11%. Padlo pa je število članstva v Banji Luki za 2312 in v Skoplju za 670 zavarovancev.

Od zasebnih bolniških blagajn izkazujejo vse tri dvig članstva. Absolutno je največji dvig pri bolniški blagajni Trg. in bolniškega društva v Ljubljani (za 570), relativno pa največji pri Trgovački omladini v Beogradu (za 12,12%).

Povprečna dnevna zavarovana mezda se je **zopet zmanjšala**, in sicer za 0,65 Din. Skupna zavarovana mezda je znašala 315,3 milijona Din, napram 305,9 v maju 1935 ter 315,7 milijona Din v juniju 1934.

Mednarodni borzni indeks

Na večini velikih borz je v preteklem tednu prevladovala čvrsta tendenca, kakor kažejo naslednje številke:

	20. 7.	27. 7.	3. 8.	10. 8.	17. 8.
London	763	768	763	763	773
Pariz	491	478	480	479	507
Berlin	369	373	377	379	383
Praga	627	636	656	656	655
Dunaj	400	393	393	393	400
Milan	1124	1163	1175	1182	—
Amsterdam	356	377	361	366	364
Bruselj	313	304	312	309	320
Stockholm	163	159	166	166	164
Curih	382	385	380	381	383
New York	683	701	708	708	742

Mednarodni borzni indeks je na podlagi teh tečajev dosegel pretekli teden zopet rekordno višino 534,9%, dočim je v istem času lani znašal le 46%.

Balkanska tobačna borza

Dokončujejo se priprave za ureditev balkanske tobačne trgovine, zlasti za ustanovitev tobačne borze, ki bo imela sedež v Ca-

Naš pravi domači izdelek

rigradu, njeni člani pa bodo Albanija, Jugoslavija, Rumunija, Turčija in Grška, ev. še Bolgarska. Kredit za ustanovitev borze je zagotovila Francija. Glavna naloga borze bo razvid zaključkov, izvoza in cen.

Zunanja trgovina

Izvoznikom sadja

Opozoriti je treba izvoznike, da morajo vse pošiljke jabolk v Poljsko imeti fitopatološka potrdila od kmetijskih, kontrolnih in preskusnih postaj, ki so določile službo svojih organov na vseh nakladalnih postajah ter v Mariboru in v Subotici. Za grozdje tako potrdilo ni potrebno.

Izjeme v italijanskih uvoznih omejitvah

Italijansko finančno ministrstvo je pooblastilo carinarne, da smejo ob uvozu blaga same dovoljevati nekaj izjem in se sme v tem smislu uvažati brez dovoljenj: blago, ki se plačuje popolnoma v kliringu; blago iz kontingentov z znižano carino; premog za železnice; živa divjačina; državni tobak; krompir za seme; vzorci zdravil (za zdravilnike); deli starih ladij; tovari domačih ladij; ceniki in katalogi; vzorci poslanega blaga in male pošne — ne trgovinske pošiljke.

Izjemni uvoz ricinovega semena

Finančni minister je v soglasju z min. svetom izdal dne 9. avgusta odločbo, ki se glasi:

Dovoljuje se izjemno odločbo ministrskega sveta z dne 31. maja 1935 uvoz ricinovega semena do konca l. 1935.

Odločba je stopila v veljavo 19. avgusta t. l.

*

V prvem letošnjem polletju smo uvozili iz tujine 2416 vagonov morske in kamnite soli v vrednosti 8,5 milijona Din. L. 1934 smo v istem času uvozili 1633 vagonov v vrednosti 3,9. l. 1933. pa 2815 vagonov v vrednosti 5,3 milijona Din.

Češkoslovaški sadjarji so zahtevali v posebni vlogi na pristojna ministrstva, da vlada omeji uvoz svežega sadja, zlasti svežih češpelj, marelic, breskev in jabolk.

Po sklenitvi nove trgovinske in kreditne pogodbe med Italijo in Rusijo so se začela pogajanja o ruskih dobavah premoga Italiji.

Avstrijski uvoz je znašal v juliju 97,7 (lani 85,1) milijona šilingov, izvoz pa 67,4 (lani 65,3) milijona šilingov. Pasiva so se v juliju v primeri z lani povečala od 19,8 na 30,5 milijona šilingov. Skupno pa je znašal avstrijski izvoz v prvih sedmih mesecih letos 657,1, lani 648,6 milijona šilingov, izvoz pa letos 490,5, lani pa 476,4 milijona šilingov. Letos je avstrijska trgovinska bilanca pasivna za 166,6 milijona, to je za 5,6 milijona šilingov manj ko lani.

Največji potrošnik predelane svinjskega mesa je Anglija. L. 1934. je kupila od Danske 21.400 vagonov, Holandske 3000, od Poljske 2300 vagonov, iz Jugoslavije pa celih 100 vagonov predelane svinjskega mesa.

Da vzdrži dobro ceno pšenice, je uvedla francoska vlada tako imenovani sistem blokiranja žita in njegove postopne prodaje. Posamezni producenti dajo svoje žito v prodajo zadrugam, ki dajo na trg to žito šele po treh mesecih. Na ta način se doseže, da ni trg nikdar preplavljen z blagom in zato ohrani blago svojo ceno.

Doma in po svetu

Prometni minister dr. Spaho je razveljavil 50 odstotni popust, ki so ga uživali na vseh prago in na ladjah rodbinski člani senatorjev in narodnih poslancev.

Za nove komisarje ljubljanskega radia je imenoval prometni minister: prof. Franca Koblerja, poštnega svetnika inž. Rafaela Eržena ter zasebnika Miloša Stareta.

K italijanskim manevrom na Tirolskem sta odpotovala kot delegata naše vojske divizijski general Ječmenić in artiljerijski polkovnik za generalštabne zadeve Josimović.

Za hrvatske šole na Gradiščanskem je razpisano mesto hrvatskega nadzornika. Upati je, da bo uspela tudi prošnja za postavitev slovenskega šolskega nadzornika na Koroškem.

Konferenca higienskih zavodov in bano-vinskih načelnikov se je sestala v minist-rstvu za socialno politiko in ugotovila, da so dosegla znižanja kreditov že skrajno mejo. Med drugimi naj se zviša tudi kredit ljubljanske bolnice za 2 milijona dinarjev.

Proces proti marsejskim morilecem se začne v oktobru pred sodiščem v Bouches du Rhone. Obtožnica je že definitivno sestavljena ter je bila izročena obtožencem Rajiču, Kraljiču in Pospisilu.

Kongres jugoslovanskih veterinarjev bo letos od 14. do 16. septembra v Beogradu.

8 novih župnij in za nje 8 novih cerkva in 8 novih župnišč bo postaviti v Zagrebu nadškof koadjutor Stepinac. Stroški za nove cerkve in nova župnišča so proračunjeni na 45 milijonov dinarjev. Zadnji teden so že začeli zbirati v zagrebških cerkvah v ta namen milodare.

Kongres obrtnikov iz vseh balkanskih držav bo letos v Jugoslaviji, da se ustanovi zveza obrtnikov balkanskih držav.

Na slavnem procesu v Osijeku se je ta teden končalo zasliševanje obtožencev.

Vojno ministrstvo je razpisalo sprejem pet in dvajsetih uradnih pripravnikov za sodno stroko v vojski in mornarici.

Tekstilna tovarnica »Preliče« v Oroslovju je sklenila z delavstvom novo pogodbo in jim zvišala plače za 15 odstotkov.

Za prehrano Zetske banovine bo potreben uvoz 4800 vagonov pšenice iz drugih banovin, kakor je izjavil na konferenci poslancev v Cetinju zetski ban Sočica.

Bivši predsednik grške republike admiral Konduriotis je umrl v Atenah. Pokojni admiral se je zlasti proslavil s svojimi zmaganji nad turškim brodom v balkanski vojni.

Rekordno naglo in obširno je poročala nemška uradna agencija podatke o organizaciji nove jugoslovanske radikalne zajednice.

Is vzrokov varčevanja je prepovedala rumunska vlada vsako pošiljanje delegacij na razne mednarodne kongrese. Tudi pri nas bi bila podobna prepoved zelo umestna, ker se s temi delegacijami pripravijo vsako leto milijoni državnega premoženja, ne da bi imeli kaj haska od teh delegacij.

81 turških državnih uradnikov, med njimi 40 visokih, je obtoženih zaradi korupcije. Državo so baje oškodovali za 4 milijone turških lir.

Sovjetska vlada je poklicala pod zastave veliko število rezervistov 1. 1913.

Na Poljskem ne plačajo otroci do 14 let za časa počitnic in v spremstvu staršev nobene prevoznine na železnicah. Zaradi te ugodnosti se je promet na železnicah prav močno dvignil.

Italija ima brez kolonij po zadnjih podatkih 43.316.000 prebivalcev.

Avstrijo je v juliju obiskalo 264.815 tujcev, za 24 odstotkov več kot lani. Samo Čehoslovakov je obiskalo v juliju Avstrijo 35.217, za 69 odstotkov več kot lani. V avgustu pa pričakujejo še večji obisk tujcev. Proti tem številkam so številke, ki jih more zapisati naš tujski promet, zelo skromne.

Tajno japonsko društvo »Črni zmaj« namerava v vojni vsestransko podpreti Abe-sinijo.

Angleške zavarovalnice Lloyd so ustavile zaradi vojne nevarnosti v Abesiniji splošno vse novo zavarovanje ladij.

Izmed v Berlinu pri podzemni železnici ponesrečenih delavcev niso mogli rešiti niti enega.

Motorni vlaki se uvedejo med Dunajem in Prago in bodo vozili to progo v času štirih ur.

Povodenj Zolte reke na Kitajskem je napravila 300 milijonov dolarjev škode. Brez stanovanj je ostalo po povodnji okoli 3 in pol milijona ljudi.

Mehiški komunisti so umorili večkratnega nemškega milijonarja Lehmana, ker jim ni hotel dati denarja za njih komunistično propagando.

Glavo je presekala propeler angleški šahistki Agnes Stephenson, ko je neprevidno izstopila iz letala ter stopila pod propeler, ki se še ni ustavil. Stephenson se je hotela udeležiti damske šahovske tekme v Varšavi.

»Nebeška uč«, kakor je imenoval mehanik Shell svoje majhno letalo, se je pri prvem poskusnem letu razbilo. Shell je bil pri tem ubit.

Konkurzi

Razglašen je konkurz Josipa Ravnikarja, trg. v Ljubljani. Sodnik Avsec, upravnik mase dr. A. Švigelj, odv. v Ljubljani. Zbor upnikov 30. avgusta ob pol devetih, oglašitveni rok do 25. septembra, ugotovitveni narok 27. septembra ob devetih.

Tržna poročila

Zagrebski »Kraljevski semenj«

Dež je odgnal kmete in promet na tem sejmu letos ni bil velik, vendar pa je dogon živine presegle vse letošnje sejme. Proti lanskemu dogonu se je zmanjšal za 225 glav. Iskali so goveje blago tujci in domači trgovci za izvoz v Tripolis, na Malto in v Avstrijo. Prašiče pa so kupovali samo za Slovenijo in Hrvatsko.

Cene so bile znatno nižje od lanskih (I. 1934. v oklepaju), in sicer: biki 2-3-50 (lani 3-50-5), krave za meso 2-25-2-75 (2-80-3-25), junice 2-50-3-50 (3-4-75), volji I. vrste 4-4-50 (4-75-5), II. vrste 3 do 3-50 (3-50-3-75), junci 2-50-3-50 (350 do 5).

Kupčija se je pričela šele po deveti uri in se ceni udeležba na 420 obrtnikov vseh vrst, ki so prodali nekaj manj blaga kot lani.

Dogon živine: 227 bikov, 1126 krav, 318 junic, 324 volov, 180 juncov, 166 telet, 1147 konj, 904 prašičev, 505 pujskov in nekaj koz.

Dunajske cene za naše sadje

Na dunajski trg 20. avgusta je dospelo 18 vagonov svežih češpelj, od katerih so najbolj zrele dosegle ceno 50 grošev za kg. Ostalo blago pa 40-42. Zastalo slabše blago se je prodajalo po 30 grošev. Grozdja sta bila dva vagona iz Novega Sada prodana po 80-100 grošev. Popravile bi se cene, če bi pošiljali vsaj nekaj dni manj blaga.

Dunajski živinski trg

Živinski dogon na trg 20. avgusta je bil srednji: 1302 glavi domačega goveda, 215 madjarskih, 179 rumunskih, 100 naših in 19 poljskih goved za zakol. Mršave živine je bilo 858 glav. Največji je bil dogon volov (858), bikov (516) in 538 krav. Plačevalo se je za najboljše vole 1-36-1-48, slabše od 0-83-0-90, biki 0-73-0-83, krave 0-75 do 0-88, mršave 0-53-0-73 šilingov za kg. Podražili so se voli in krave za 3 do 4 groše, biki in mršavo govedo za 3 groše pri kilogramu.

*

V Franciji se je pričelo splošno padanje cen, ki ga povzroča vladni dekret o štedenju. Padle so cene nekaterih živinskih potrebščin, cene mesa celo za 10 do 12 odstotkov. Sladkorni sindikat zniža cene za 20 odstotkov. Pocenila so se tudi kuriva in kruh.

Cene našega lesa v Milanu so bile zadnji teden za slavonske bukove deske I. a od 530-560, slav. hrastove deske I. a 675 do 720, II. a od 560-590 lir. V Rimu so bile

Med potjo v šolo

varujejo Vaše otroke pred mrazom in dežjem samo nepremočljivi

TIVAR HUBERTUSI

cene za obrobljeno bukovino iz Slavonije 620-650, za deske 540-580 lir kubični meter.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 25. avgusta: 7.30: Razkuževanje semen (ing. Zaplotnik Ivo). — 8.00: Čas, poročila. — 8.15: Pesmi iz daljne Rusije: Ruski sekstet in plošče. — 9.45: Versko predavanje. — 10.00: Prenos cerkvene glasbe. — 11.00: Promenadni koncert. — 12.30: Čas, obvestila, plošče. — 16: Zapo-mo veselo zdravico — plošče. — 16.15: Zenska ura: Pavla Hočevar: Kaj pa moj otrok. — 16.30: Slovan — na plan — radijski orkester. — 19.30: Nacionalna ura. — 20.00: Čas, poročila, spored obvestila. — 20.15: Prenos koncerta iz zdravilišča Dobrna. — 21.30: Šaljapin poje na ploščah. — 22.00: Čas, poročila, spored. — 22.15: Nekaj za res in nekaj za ples.

Ponedeljek, dne 26. avgusta: 12.00: Beet-hoven: Kreutzerjeva sonata. — 12.45: Poročila, vreme. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Koračnice velikih mojstrov. — 14.00: Vreme, spored, borza. — 18.00: Nekaj glasbenih slik — izvaja radijski orkester. — 18.40: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna). — 19.00: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila. — 19.15: Prenos iz Salzburga — Verdi: Falstaff. — 21.50: Plošče. — 22.10: Radijski orkester.

Torek, dne 27. avgusta: 12.00: Ob Zili in Dravi (naše narodne na ploščah). — 12.45: Poročila, vreme. — 13.00: Čas, obvestila. — 13.15: Odlomki iz zvočnih filmov na ploščah. — 14.00: Vreme, spored, borza. — 18.00: Otroški kotiček: Izvaja deca pod vodstvom p. Krizostoma. — 18.40: Mladinski zbor iz Št. Vida na ploščah. — 19.00: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila. — 19.30: Nacionalna ura: Socialno zavarovanje, dr. J. Bohinjec. 20.00: Večer serenad: Sodeluje: Komorni orkester. — 22.00: Čas, poročila, spored. — 22.10: Nekaj arij na ploščah.

LIPSKI JESENSKI VELESEJEM 1935

25. do 29. avgusta

60% popusta na nemških železnicah

Vsa obvestila, tudi za nakup register-mark dajejo

Ing. G. TÖNNIES, Ljubljana, TYRŠEVA CESTA 93. *** TELEFON ŠTEV. 27-62.

ZVANIČNI BIRO LAJPCŠKOG SAJMA, BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA ŠTEV. 33. POTOVALNE PISARNE „PUTNIK“.

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. 2. o. zvr.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, jourmale, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-

žice, risalne bloke itd.

Trgovci in industrijeti

Trgovski

list

in priporočila za

inspekcije

VELETRGOVINA

kolonijalne in
špecerijske
robe

Jvan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pra-
žene kave, mletih dišav
in rudninske vode.

Točna in solidna posrednaja
Zahtevajte ceniki

DUNAJSKI VELESEJEM (WIENER MESSE)

od 1. do 7. septembra 1935.

TEHNIČNI IN POLJEDELSKI SEJEM DO 8. SEPTEMBRA.

VELIKI SEJEM SREDNJE EVROPE.

Razstavljalci iz 18 držav.

Nakupovalci iz 72 držav.

Nikak poseben vizum. S sejsko izkaznico in potnim listom prost mejni prestop v Avstrijo. Madjarski prehodni vizum se izda na mejni predložitvi sejske izkaznice. Veliko znižanje voznine na jugo-slovanskih, madjarskih in avstrijskih železnicah, na Dunavu, na Jadranskem morju in pri zračnem prometu.

Pojasnila vseh vrst kakor tudi sejske izkaznice (à 50.- Din) se dobe pri

Wiener Messe A. G., Wien VII.

in pri častnih zastopstvih v Ljubljani pri:

Avstrijskem konzulatu, Tyrševa cesta 31, Zvezi za tujski promet v Sloveniji („Putnik“), Tyrševa cesta 1, in podružnicah

Zvezi za tujski promet v Sloveniji („Putnik“), podružnica Hotel Miklič, vis-à-vis glavnega kolodvora.

Naročajte in širite „TRGOVSKI LIST“!